

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 24.5.2011
KOM(2011) 287 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Jednotný trh pre práva duševného vlastníctva
Podpora kreativity a inovácií na zabezpečenie hospodárskeho rastu, pracovných miest
vysokiej kvality a prvotriednych výrobkov a služieb v Európe**

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	PRÍLEŽITOSTI A VÝZVY JEDNOTNÉHO TRHU PDV.....	4
3.	KLÚČOVÉ POLITICKÉ INICIATÍVY UMOŽŇUJÚCE ZVLÁDNUŤ BUDÚCE VÝZVY	7
3.1.	Reforma patentového systému v Európe a sprievodné opatrenia	7
3.1.1.	Jednotná ochrana patentov	7
3.1.2.	Jednotný systém riešenia patentových sporov	8
3.1.3.	Nástroj valorizácie PDV	8
3.2.	Modernizácia systému ochranných známok v Európe.....	9
3.3.	Vytvorenie komplexného rámca pre autorské práva na jednotnom digitálnom trhu... 9	
3.3.1.	Riadenie a správa európskych autorských práv	10
3.3.2.	Správa technológií a databáz.....	12
3.3.3.	Obsah vytvorený užívateľmi	12
3.3.4.	Poplatky za súkromné kopírovanie	13
3.3.5.	Prístup k európskemu kultúrnemu dedičstvu a podpora plurality médií.....	13
3.3.6.	Práva interpretov	14
3.3.7.	Audiovizuálne diela	15
3.3.8.	Právo ďalšieho predaja v prospech umelca.....	15
3.4.	Otázka doplnkovej ochrany nehmotného majetku.....	15
3.4.1.	Obchodné tajomstvá a parazitické kópie.....	15
3.4.2.	Nepoľnohospodárske zemepisné označenia.....	17
3.5.	Posilnený boj proti falšovaniu a pirátstvu.....	17
3.5.1.	Verejná informovanosť	18
3.5.2.	Udržateľnejšia štruktúra európskeho strediska pre sledovanie falšovania a pirátstva a nové úlohy	19
3.5.3.	Revízia smernice o presadzovaní PDV	19
3.6.	Medzinárodný rozmer PDV	20
3.6.1.	Multilaterálne iniciatívy vrátane koordinácie s medzinárodnými organizáciami	20
3.6.2.	Bilaterálne rokovania a spolupráca s tretími stranami pri ochrane DV	21
3.6.3.	Zvýšená ochrana a presadzovanie PDV na hraniciach EÚ	22

4.	ZÁVERY.....	22
----	-------------	----

1. ÚVOD

Vytvorenie riadne fungujúceho integrovaného jednotného trhu práv duševného vlastníctva (ďalej len „PDV“) je jedným z najkonkrétnejších spôsobov ako uvoľniť potenciál európskych vynálezcov a tvorcov a umožniť im premeniť ich myšlienky na pracovné miesta vysokej kvality a na hospodársky rast.

Toto oznámenie predstavuje celkovú strategickú víziu Komisie vytvorenia jednotného trhu v oblasti duševného vlastníctva, ktorý v súčasnosti v Európe neexistuje - európsky režim PDV, ktorý bude prispôsobený hospodárstvu zajtrajška, bude odmeňovať kreativitu a vynaliezavosť a zároveň podnecovať inovácie pochádzajúce z EÚ a podporovať kultúrnu rozmanitosť ponukou nových možností predaja obsahu na otvorenom a konkurenčnom trhu.

Moderný integrovaný európsky režim PDV prispeje zásadným spôsobom k rastu, udržateľnému vytváraniu pracovných miest a ku konkurencieschopnosti nášho hospodárstva – ku kľúčovým cieľom agendy EÚ 2020 a ročného prieskumu rastu, ktorých dosiahnutie je nevyhnutné z hľadiska ďalšieho zotavovania EÚ z hospodárskej a finančnej krízy. Tento režim podporí rozvoj sektorov, akými sú elektronický obchod a digitálne odvetvia, ktoré majú najväčší potenciál budúceho rastu¹. Inovácie nielen že pomáhajú európskej ekonomike rásť, ale sú nevyhnutné na riešenie zásadných problémov, s ktorými ľudstvo zápasí v 21. storočí: potravinová bezpečnosť, zvládnutie zmien klímy, riešenie demografickej zmeny a zlepšovanie zdravia obyvateľstva. Zároveň zohrávajú dôležitú úlohu pri zlepšovaní kvality každodenného života podporou kultúrnej rozmanitosti.

PDV zahŕňajú práva priemyselného vlastníctva, ako napr. patenty, ochranné známky, dizajny a zemepisné označenia, autorské právo a práva s ním súvisiace.

Galaxia PDV

¹ Pozri: Stratégia Európa 2020 (KOM(2010) 2020), Ročný prieskum rastu 2011 (KOM(2011) 11), Digitálna agenda pre Európu (KOM(2010) 245), Akt o jednotnom trhu (KOM(2011) 206) a Inovácia v Únii (KOM(2010) 546).

PDV sú majetkovými právami, ktoré chránia pridanú hodnotu vytváranú znalostnou ekonomikou Európy prostredníctvom jej tvorcov a vynálezcov. Katalógy PDV sú dôležitou súčasťou mnohých európskych podnikov. Využívanie portfólií PDV je pre európskych tvorcov a podniky základom udržateľnosti ich fungovania, vytvárania príjmov a nových trhových príležitostí.²

V dobe globalizácie a medzinárodnej hospodárskej súťaže je príjmový potenciál DV rovnako dôležitý ako prístup k tovaru alebo kvalitná výrobná základňa.

Účinný cyklus PDV sa opiera o politiku v oblasti PDV, ktorá podnecuje inovácie, ktoré zasa priťahujú investície, a tým vytvárajú nové produkty a služby reagujúce na nové požiadavky spotrebiteľov a podporujúce rast a zamestnanosť.

Rýchly technologický pokrok zmenil spôsob podnikania a šírenia, dodávky a spotreby produktov a služieb, ako napr. on-line hudobných a audiovizuálnych služieb. Vznikajú nové obchodné modely a tradičné sa prispôbujú. Na trh vstupujú noví hráči a poskytovatelia služieb. Spotrebiteľia menia spôsob interakcie s trhom. Európska legislatíva týkajúca sa PDV musí vytvárať vhodný „rámec umožňujúci rozvoj“, ktorý zvýhodňuje investície odmeňovaním tvorivosti, povzbudzuje inovácie v prostredí nenarušenej hospodárskej súťaže a zjednodušuje šírenie vedomostí.

2. PRÍLEŽITOSTI A VÝZVY JEDNOTNÉHO TRHU PDV

Zrejme nie je potrebné zdôrazňovať, že PDV a ich jednotlivé formy a podoby sú kľúčovými aktivitami hospodárstva EÚ.

1,4 milióna malých a stredných podnikov v Európe podniká v kreatívnom priemysle. Odvetvia založené na DV majú nadpriemerný potenciál rastu a vytvárania pracovných miest. Podľa správy Komisie o konkurencieschopnosti Európy z roku 2010 sa kreatívny priemysel podieľa na zamestnanosti 3 % (2008) a patrí medzi najdynamickejšie odvetvia v EÚ. V roku 2008 bolo v kreatívnom priemysle v 27 štátoch EÚ zamestnaných 6,7 milióna ľudí.

Celková zamestnanosť v kreatívnom priemysle od roku 2000 do roku 2007 v priemere každoročne vzrástla o 3,5 % v porovnaní s 1 % v rámci celého hospodárstva EÚ. Väčšina nových pracovných miest v EÚ vytvorených počas posledného desaťročia vznikla v priemyselných odvetviach založených na znalostiach, kde zamestnanosť vzrástla o 24 %. Zamestnanosť v zvyšnej časti hospodárstva EÚ vzrástla na rozdiel od toho len o necelých 6 %.³

Indikatívny prieskum z roku 2002 medzi spoločnosťami Fortune 500 odhaduje, že 45 % až 75 % majetku jednotlivých spoločností pochádza z ich PDV.⁴ V roku 2009 sa odhadovalo, že

---

² „Hodnota znalostí: Európske podniky a výzvy spojené s duševným vlastníctvom“ - Biela kniha, ktorú uverejnil v januári 2007 Economist Intelligence Unit skupiny Economist. 53 % respondentov uviedlo, že uplatňovanie PDV bude v horizonte dvoch rokov pre ich obchodné modely veľmi až životne dôležité, pričom v čase realizovania prieskumu rovnakú dôležitosť PDV prisúdilo len 35 % respondentov.

³ Nadácia Práca (The Work Foundation): Znalostná ekonomika v Európe – správa pripravená pre Radu Európy na jar 2007.

⁴ Zdroj: http://www.wipo.int/sme/en/documents/valuing_patents.htm.

nehmotný majetok predstavuje približne 81 % hodnoty trhu S&P 500.⁵ V roku 2009 predstavovala hodnota prvých desiatich značiek v každej krajine EÚ spolu v priemere takmer 9 % HDP na obyvateľa.⁶ PDV stimulujú a chránia investície do technického výskumu a vývoja. (1,9 % HDP EÚ v roku 2008).⁷ Kreativný priemysel založený na autorských právach (patrí sem výroba softvéru a databáz,⁸ vydávanie kníh a novín,⁹ hudba¹⁰ a filmy¹¹) sa na HDP EÚ podieľa 3,3 % (2006).¹²

PDV formujú každodenný život obyvateľov

Ochrana patentov je napríklad nevyhnutná pre vývoj nových prelomových liekov a zdravotníckeho vybavenia. Ešte sofistikovanejšie technické zariadenia, ako napr. inteligentné telefóny alebo tabletové počítače, tretia a ďalšie generácie mobilných telefónov, spotrebná elektronika, autá šetrnejšie k životnému prostrediu alebo vysokorýchlostné vlaky využívajú tisíce patentov.

Ochrana hodnoty značky povzbudzuje investície do kvality produktov a služieb tým, že pomáha zákazníkovi identifikovať príslušného výrobcu tovaru alebo poskytovateľa služby, hlavne v odvetviach, ktoré výrazne závisia od značky a vernosti zákazníka značke. Tieto odvetvia zahŕňajú najmä výrobu potravín, tovaru do domácností, farmaceutických výrobkov, módnych výrobkov, športového tovaru, kozmetiky, spotrebnej elektroniky a telekomunikačných, cestovných, voľnočasových a športových služieb. V agropotravinárskom priemysle zabezpečujú ochranu kvality výrobkov a prístup k originálnym výrobkom na celom jednotnom trhu zemepisné označenia a práva k odrodám rastlín. Autorské práva povzbudzujú tvorbu kreatívneho obsahu, ako je softvér, knihy, noviny a periodiká, vedecké publikácie, hudba, filmy, fotografie, vizuálne umenie videohry alebo softvér.

Európsky systém PDV prispel aj k získaniu konkurenčnej výhody pre európsky priemysel

Vytvorenie štandardov ako napr. GSM a UMTS predstavuje európsky úspech založený na dôslednej správe PDV. Tieto Európske štandardy dali vzniknúť celosvetovo úspešným technológiám vďaka ich technologickej prevahe a životaschopnému európskemu systému PDV. Európske podniky sú na prvom mieste v licencovaní polovodičových technológií, ktoré sa používajú vo viac ako 90 % mobilných telefónoch predávaných na celom svete. Veľká časť príjmu mnohých európskych spoločností v súčasnosti pochádza z poskytovania licencií z ich portfólia duševného vlastníctva.

⁵ Zdroj: Ocean Tomo podľa citátu v „The 2011 drug patent 'cliff' and the evolution of IP evaluation“ od autorky Liza Porteuy Viana, Intellectual Property Watch, 11. január 2011.

⁶ Zdroj: Štúdia Eurobrand z roku 2009, Country Review, <http://study.eurobrand.cc>

⁷ Zdroj: Eurostat.

⁸ Výroba softvéru a databáz zďaleka najviac prispieva do priemyselných odvetví založených na autorských právach, keď vytvára takmer štvrtinu obratu týchto odvetví.

⁹ Podľa Združenia európskych vydavateľov vydávanie kníh zamestnáva na plný úväzok 135 000 ľudí a k HDP EÚ prispieva približne 24 miliardami EUR.

¹⁰ Podľa IFPI predstavuje celková hodnota trhu s hudobnými nahrávkami v EÚ približne 6 miliárd EUR. Trh s hudobnými nahrávkami predstavuje približne pätinu celkového trhu s hudbou, ktorý má hodnotu takmer 30 miliárd EUR.

¹¹ Výroba, distribúcia a premietanie filmov, ako aj požičiavanie a predaj filmov generujú 10 % obratu pochádzajúceho z autorských práv. Audiovizuálny priemysel v Európe produkuje viac ako 1 100 filmov za rok a zamestnáva viac ako milión ľudí. Zdroj: Multiteritoriálne udeľovanie práv pre audiovizuálne diela v Európskej únii, štúdia KEA, október 2010.

¹² Správa Komisie o konkurencieschopnosti Európy z roku 2010, pracovný dokument Komisie SEK(2010) 1276.

Udržanie tempa

Ekonomický potenciál PDV čoraz viac závisí od schopnosti viacerých vlastníkov PDV spolupracovať a licencovať technológie, produkty a kreatívny obsah a ponúkať spotrebiteľom nové výrobky a služby. Online hudobné služby musia prejsť viackrát komplikovaným procesom získavania práv, ak chcú obsah ponúkať na viacerých územiach. To vyžaduje celistvý a súdržný právny rámec v oblasti PDV. V tejto súvislosti by sa právne predpisy týkajúce sa PDV mali považovať za nástroj riadenia, ktorým sa regulujú a optimalizujú vzťahy medzi tromi hlavnými aktérmi: tvorcami, poskytovateľmi služieb a obsahu a spotrebiteľmi. Cieľom politiky v oblasti PDV by preto mali byť „umožňujúce“ právne predpisy, zamerané na čo najefektívnejšiu správu PDV a poskytujúce náležité stimuly na tvorbu a investovanie, inovatívne obchodné modely, podporu kultúrnej rozmanitosti a čo najrozsiahlejšie šírenie diel v prospech celej spoločnosti.

Európa sa musí dostať na čelo v oblasti inovatívnych riešení udeľovania licencií, ak chce neobmedzene využívať inovatívne technologické produkty, znalosti a kultúrne produkty. Výhody plynúce z umožňujúceho rámca PDV by mali byť prístupné všetkým aktérom bez ohľadu na ich veľkosť. Malé a stredné podniky by mali byť schopné využívať výhody PDV v rovnakej miere ako najväčší aktéri na vnútornom trhu. Rámec PDV by mal takisto poskytovať potrebné stimuly na to, aby všetky kreatívne odvetvia dokázali prosperovať a prispievať tak k rozmanitosti kultúrneho tovaru, služieb a prejavov.

Riešením je jednotný trh

Roztrieštenosť oblasti PDV v EÚ má vplyv na rast Európy, vytváranie pracovných miest a konkurencieschopnosť. Udeľovanie licencií je negatívne ovplyvňované vysokými nákladmi, zložitou postupov a právnou neistotou pre tvorcov, používateľov a spotrebiteľov. To je jeden z dôvodov, prečo elektronické obchodovanie v EÚ nedosahuje svoj plný potenciál a prečo z jednotného trhu často najviac profitujú najväčší aktéri, ktorí sa dokážu najlepšie zorientovať v existujúcich pravidlách. Vysoké náklady na transakcie pôsobia demotivujúco na tvorivosť a inovácie. Inovatívne malé a stredné podniky len s problémami využívajú PDV a vytvárajú stratégie založené na PDV. Obeh kultúrneho tovaru a služieb stále nedosahuje svoj plný potenciál.

Existujúce pravidlá sú vystavené dodatočnému tlaku následkom zrýchlenia technologického pokroku, ktorý mení spôsob výroby a poskytovania, šírenia a spotreby produktov a služieb. Európa nie je vždy dostatočne vpredu, keď hovoríme o poskytovaní nových digitálnych služieb. Ak by sa napríklad neriešila otázka právnej komplexnosti digitalizácie európskeho kultúrneho dedičstva s cieľom sprístupniť ho online, mohlo by to spôsobiť „vedomostnú priepasť“.

Presadzovanie PDV v Európe a na jej hraniciach je stále nedokonalé. V súčasnosti rozvoj nových technológií prináša problémy spojené so zabraňovaním neoprávneného používania chránených diel. Rámec presadzovania práv duševného vlastníctva EÚ sa doteraz nepodarilo prispôbiť novému digitálnemu prostrediu. V rámci všeobecných úvah o prispôbovaní politik EÚ digitálnej dobe je potrebné vytvoriť prítiahlivú a cenovo dostupnú legálnu ponuku digitálneho obsahu pre spotrebiteľov a súčasne prijať opatrenia na ďalšie posilnenie presadzovania PDV. Podpora a ochrana PDV okrem toho nekončí na hraniciach EÚ. V rámci globalizácie trhových tokov sa to stáva čoraz naliehavším problémom, pretože PDV predstavujú značnú výhodu pre konkurencieschopnosť EÚ na vznikajúcich trhoch.

Podpora tvorivosti a inovácií a hospodárskeho rastu sú spoločnými cieľmi právnych predpisov v oblasti práv duševného vlastníctva a hospodárskej súťaže. Silná ochrana a dôsledné presadzovanie PDV by mali ísť ruka v ruke so striktným uplatňovaním pravidiel hospodárskej súťaže, aby sa zabránilo zneužívaniu PDV, ktoré môže brzdiť inovácie alebo vylučovať nové subjekty, predovšetkým MSP, z trhov.

Potreba vízie na riadenie zmeny

Riadenie rámca duševného vlastníctva EÚ by sa malo zmodernizovať tak, aby sa predovšetkým obmedzila komplexnosť nákladov a transakcií a zvýšila právna istota, najmä pre malé a stredné podniky. S tým by malo byť spojené intenzívnejšie používanie nových technológií a nástrojov, ako sú napr. strojový preklad a vyhľadávacie nástroje.

Pozornosť by sa mala venovať aj zaisteniu náležitej rovnováhy medzi ochranou práv a prístupom k nim, t.j. vytvoreniu spravodlivých režimov odmeňujúcich a stimulujúcich investorov a tvorcov a zároveň zabezpečujúcich obeh a šírenie tovaru a služieb, uplatňovanie ostatných základných práv a podporu a zachovanie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Konsolidácia a zefektívnenie systémov správy PDV by mala ísť ruka v ruke s posilňovaním nástrojov na ich presadzovanie na úrovni EÚ aj v medzinárodnom meradle.

3. KLÚČOVÉ POLITICKÉ INICIATÍVY UMOŽŇUJÚCE ZVLÁDNUŤ BUDÚCE VÝZVY

3.1. Reforma patentového systému v Európe a sprievodné opatrenia

3.1.1. Jednotná ochrana patentov

Súčasný európsky patentový systém je komplexný, roztrieštený a nákladný: získanie európskeho patentu validovaného iba v 13 členských štátoch môže stáť až desaťnásobne viac ako získanie patentu v Spojených štátoch. Ak chce malý alebo stredný podnik v súčasnosti získať a zachovať patentovú ochranu pre všetkých 27 členských štátov na 20 rokov, počas tohto obdobia by podnik zaplatil približne 200 000 EUR, pričom veľká časť týchto nákladov pripadne na preklady a na náklady vyplývajúce z potrebných transakcií s národnými patentovými úradmi.

V súčasnosti však už prebiehajú práce na príprave jednotného systému ochrany patentov pre dvadsaťpäť členských štátov v rámci posilnenej spolupráce.¹³ Po prijatí rozhodnutia Rady, na základe ktorého bola schválená posilnená spolupráca,¹⁴ predložila Komisia návrhy vykonávacích opatrení.¹⁵ Bude spolupracovať s Európskym parlamentom a zúčastnenými členskými štátmi, aby tieto opatrenia mohli byť prijaté v čo najkratšom čase. Celkovým cieľom jednotného patentu je priniesť firmám v čo najkratšom čase podstatnú úsporu nákladov a do značnej miery zjednodušiť administratívne postupy odstránením potreby validácie patentov na národnej úrovni.

---

¹³ KOM(2010) 790 v konečnom znení.

¹⁴ Rozhodnutie Rady 2011/167/EÚ z 10. marca 2011, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany, Ú. v. EÚ L 76, 22.3.2011, s. 53.

¹⁵ KOM(2011) 215 v konečnom znení a KOM(2011) 216 v konečnom znení.

Okrem toho, vývoj systémov strojového prekladu je dôležitým faktorom, ktorý môže prispieť k výraznému zníženiu nákladov na preklad a cenovo sprístupniť ochranu patentov pre spoločnosti všetkých veľkostí. Strojový preklad ako taký nielenže zlepši prístup k ochrane patentov, ale aj k informáciám o patentoch v rôznych jazykoch už vo fáze podávania žiadostí. To je veľmi dôležité pre šírenie technologických poznatkov a na podporu inovácií vo všeobecnosti. V tejto súvislosti Komisia víta a podporuje program strojového prekladu patentových dokumentov, ktorý Európsky patentový úrad začal realizovať v roku 2010. Jeho cieľom je sprístupniť strojové preklady v úradných jazykoch zmluvných štátov Európskeho patentového dohovoru, t.j. vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

3.1.2. *Jednotný systém riešenia patentových sporov*

Spory týkajúce sa patentov musia riešiť súdy v jednotlivých krajinách. Okrem toho, že tento postup je pre majiteľov patentových práv mimoriadne nákladný a časovo náročný, existuje tu aj riziko, že táto roztrieštenosť povedie k rôznym rozhodnutiam, čím sa vytvára právna neistota.

Vytvorenie jednotného systému ochrany patentov musia preto sprevádzať príslušné jurisdikčné mechanizmy reagujúce na potreby používateľov patentového systému. Aby jednotná ochrana patentov fungovala riadne v praxi, príslušná jurisdikčná úprava by mala umožňovať, aby sa patenty mohli presadzovať alebo rušiť na celom území zúčastnených členských štátov, a zároveň zabezpečiť vysokú kvalitu súdnych rozhodnutí a právnu istotu pre podniky. Príprava konkrétnych jurisdikčných opatrení sa začne čo najskôr, aj s prihliadnutím na nedávne stanovisko Súdneho dvora Európskej únie (A-1/09) o zlučiteľnosti návrhu dohody týkajúcej sa súdu pre európske patenty a patenty EÚ so zmluvami.

Jednotný systém riešenia patentových sporov, ktorý by sa používal pre balíky európskych patentov a pre európske patenty s jednotným účinkom, by výrazne znížil náklady na spory a skrátil čas potrebný na riešenie patentových sporov pri súčasnom zvýšení právnej istoty pre používateľov.

3.1.3. *Nástroj valorizácie PDV*

Nehmotný majetok môže tvoriť až tri štvrtiny hodnoty podniku¹⁶ a práva duševného vlastníctva dosiahli takú úroveň finančnej viditeľnosti a vplyvu, že transakcie založené na DV sú čoraz dôležitejšie. Následkom toho musia spoločnosti vytvárať vhodné systémy na správu nehmotného majetku, ako sú patenty, ochranné známky a autorské práva.

Európska rada vo svojich záveroch z februára 2011 vyzvala Komisiu, aby preskúmala možnosti vytvorenia nástroja valorizácie práv duševného vlastníctva na európskej úrovni, najmä s cieľom uľahčiť MSP prístup na trh poznatkov. Pojem „valorizácia“ sa v tejto súvislosti vzťahuje na zhodnotenie nehmotného majetku v účtovnom zmysle a rozšírenie možnosti získať z PDV vyššiu hodnotu a viac finančných prostriedkov.

Aby bolo možné túto otázku dôkladne posúdiť, Komisia začala komplexnú analýzu, ktorá zahŕňa expertnú skupinu a štúdiu uskutočniteľnosti. Tieto činnosti poskytnú všeobecný obraz o situácii a pomôžu Komisii posúdiť potenciálne možnosti na vytvorenie takéhoto nástroja valorizácie PDV, ako napr. inovatívnej európskej platformy trhu so znalosťami pre oblasť

---

¹⁶ Pozri bod 2 a poznámku pod čiarou 5.

PDV s cieľom uľahčiť transfer a obchod. Komisia o tom bude informovať Radu do konca roku 2011.

3.2. Modernizácia systému ochranných známok v Európe

Registrácia ochranných známok v jednotlivých členských štátoch EÚ sa harmonizuje už takmer 20 rokov¹⁷ a ochranná známka Spoločenstva bola zavedená pred 15 rokmi.¹⁸ Systém ochranných známok v Európe vykazuje jednoznačné úspechy. Prejavuje sa to, okrem iného, na rekordných počtoch žiadostí o registráciu ochranných známok Spoločenstva podaných v roku 2010 (viac ako 98 000) pričom v roku 2011 sa očakáva prijatie milióntej žiadosti od vytvorenia ochrannej známky Spoločenstva v roku 1996. Zainteresované strany však požadujú čoraz rýchlejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie systémy registrácie ochranných známok, ktoré budú zároveň konzistentnejšie, vhodnejšie na používanie, verejne dostupné a technologicky na úrovni doby. Aby bolo možné splniť tieto požiadavky, európsky systém ochranných známok sa musí zmodernizovať a prispôsobiť sa internetovému veku.

V roku 2009 Komisia začala komplexné posúdenie celkového fungovania systému ochranných známok v Európe. Na základe tohto hodnotenia a posúdenia vplyvu predloží Komisia v poslednom štvrtroku 2011 návrhy na úpravu nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva a smernice o ochranných známkach.

Cieľom revízie je modernizovať systém na úrovni EÚ, ako ja na úrovni jednotlivých členských štátov, čím sa stane účinnejším, efektívnejším a konzistentnejším ako celok. Osobitná pozornosť sa bude venovať možnostiam: 1) zjednodušenia a zrýchlenia registrácie, s prihliadnutím na požiadavky elektronickej doby; 2) zvýšenia právnej istoty, napr. zmenou definície toho, čo môže predstavovať ochrannú známku; 3) objasnenia rozsahu práv spojených s ochrannou známkou, okrem iného vo vzťahu k tovaru nachádzajúcemu sa v rôznych situáciách na colnom území EÚ; 4) vytvorenia rámca pre užšiu spoluprácu medzi Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) v Alicante a úradmi pre ochranné známky v jednotlivých štátoch s cieľom zosúladiť administratívne postupy a vytvoriť spoločné nástroje, ako napr. nástroje umožňujúce oveľa detailnejšie vyhľadávanie a monitorovanie registra, či neobsahuje registrácie porušujúce právne predpisy; 5) zosúladenia smernice a nariadenia, predovšetkým ďalším zosúladovaním právnych dôvodov zamietnutia registrácie na európskej úrovni a 6) zosúladenia dôvodov zamietnutia a koexistencie na základe smernice, ako aj nariadenia pravidiel o zemepisných označeniach.

Akákolvek zmena a doplnenie nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva, ktorú Komisia navrhne, musí byť v každom prípade v súlade s koncepciou jednotného trhu a musí zachovávať jednotný charakter tohto úspešného titulu duševného vlastníctva.

3.3. Vytvorenie komplexného rámca pre autorské práva na jednotnom digitálnom trhu

Internet nemá hranice, no napriek tomu sú online trhy v EÚ stále rozdelené mnohými prekážkami. Európa stále zostáva zoskupením veľkého počtu rôznych štátnych online trhov a existujú prípady, keď Európania nemôžu elektronicky nakupovať diela alebo služby

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok, Ú. v. EÚ L 299, 8.11.2008, s. 25.

¹⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva, Ú. v. EÚ L 78, 24.3.2009, s.1.

chránené autorskými právami na celom digitálnom trhu. Technológia, rýchly vývoj spôsobov digitálneho obchodovania a stále väčšia nezávislosť online spotrebiteľov si vyžadujú, aby sme neustále prehodnocovali otázku, či súčasné pravidlá v oblasti autorského práva ponúkajú správne stimuly a umožňujú nositeľom práv, používateľom práv a spotrebiteľom využívať príležitosti ponúkané modernými technológiami.

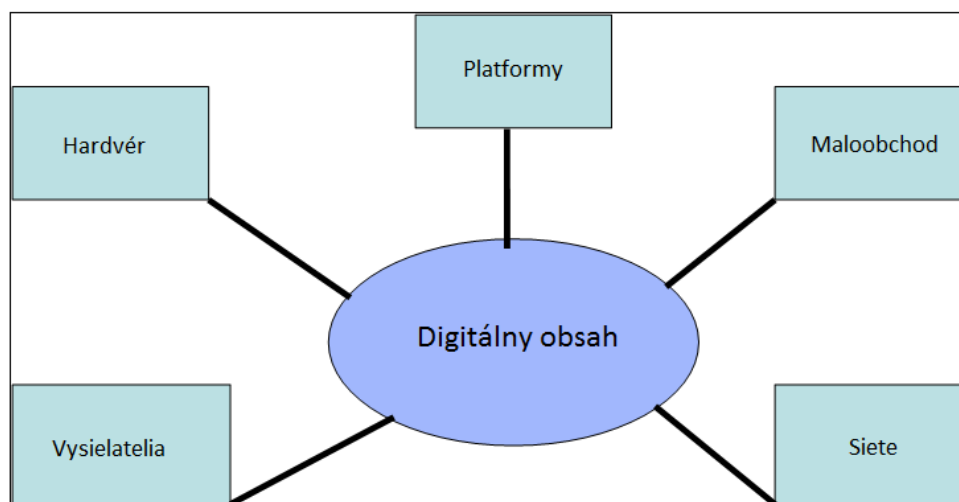
Autori a ostatní tvorcovia očakávajú za použitie ich práce spravodlivú odmenu, či už ide o knihy, články v novinách, zvukové nahrávky, vystúpenia, filmy alebo fotografie. To isté platí aj v prípade vydavateľov a producentov, ktorí investujú prostriedky do výroby a šírenia kreatívnych diel. Existuje potenciál zvýšenia príjmov autorov a tvorcov, ak vhodné prostredie autorských práv zjednoduší udeľovanie licencií a šírenie diel v rámci jednotného digitálneho trhu.

Európsky rámec riadenia na spravovanie rozhrania medzi tvorcami, komerčnými používateľmi a spotrebiteľmi je veľmi dôležitý, ak má Európa využiť všetok potenciál, ktorý ponúkajú nové technológie a digitálny trh. Európa musí vytvoriť služby udeľovania licencií na autorské práva kombinované s webovými aplikáciami a nástrojmi s cieľom podporovať dynamické kultúrne a kreatívne odvetvia, ktoré umožnia miliónom občanov jednoducho a legálne využívať a zdieľať uverejnené poznatky a zábavu v celej Únii nezávisle od štátu, kde bývajú. V záujme dosiahnutia tohto cieľa bude navrhnutých niekoľko iniciatív Komisie špecifikovaných nižšie.

3.3.1. Riadenie a správa európskych autorských práv

Bez ohľadu na použitú technológiu by reformy v oblasti autorského práva na medzinárodnom trhu mali mať podobu „umožňujúcich“ právnych predpisov zameraných na najefektívnejšie využívanie autorských práv, pričom sa vytvoria náležité stimuly pre tvorbu a investovanie, inovatívne obchodné modely a šírenie diel. Zároveň by malo dôjsť k rozšíreniu a prehĺbeniu repertoáru, ktorý je dostupný všetkým spotrebiteľom v celej Európskej únii. Medzery v dostupnosti online služieb v niektorých členských štátoch by sa mali odstrániť vytvorením stabilného rámca správy autorských práv na európskej úrovni, ktorý bude prispôsobený novým vznikajúcim obchodným modelom.

Vznikajúce obchodné modely

Vytvorenie európskeho rámca pre poskytovanie online licencií na autorské práva by výrazne posilnilo legálnu ponuku chráneného kultúrneho tovaru a služieb v celej EÚ.¹⁹ Moderné technológie udeľovania licencií by mohli pomôcť vytvoriť širšiu ponuku online služieb, ktoré budú dostupné cezhranične, alebo dokonca v celej Európe.²⁰

Komisia preto v roku 2011 predložila návrhy na vytvorenie právneho rámca kolektívnej správy autorských práv, ktorý by umožnil udeľovať multiteritoriálne a celoeurópske licencie. Aj keď vzhľadom na vývoj digitálneho trhu s kultúrnym tovarom a službami je dôležité zameriavať sa na cezhraničnú správu autorských práv v online prostredí, pozornosť je potrebné venovať aj riadiacim štruktúram pre iné formy kolektívne spravovaných práv.

Nový rámec by mal stanovovať spoločné pravidlá správy, transparentnosti a účinného dohľadu vrátane kolektívne spravovaných príjmových tokov. Jasnejšie pravidlá týkajúce sa poskytovania licencií na autorské práva a rozdeľovania príjmov v konečnom dôsledku vytvoria rovnaké podmienky pre všetkých aktérov: nositeľov práv, organizácie kolektívnej správy, poskytovateľov služieb aj spotrebiteľov.

Na podporu rozvoja nových online služieb, ktoré by pokrývali väčšiu časť svetového repertoáru a boli dostupné väčšej časti európskych spotrebiteľov, by mal rámec umožniť vytvorenie tzv. európskych „sprostredkovateľov práv“, ktorí by mohli obstarávať licencie a spravovať svetový hudobný repertoár na multiteritoriálnej úrovni a podporovať rozvoj kultúrnej rozmanitosti v Európe. Na tento účel by mal byť vytvorený funkčný európsky režim správy presaditeľných práv, ktorý zjednoduší cezhraničné udeľovanie licencií. Cezhraničná správa autorských práv pre online služby si vyžaduje rozsiahle odborné znalosti, infraštruktúru a elektronické siete. K dispozícii by mali byť prostriedky, ktoré zaručia, že všetci prevádzkovatelia budú uplatňovať vysokú úroveň poskytovania služieb pre nositeľov, ako aj používateľov práv, a že nebude dochádzať k narúšaniu hospodárskej súťaže.

Iný prístup, ktorý by zabezpečil ešte dôkladnejšie prepracovanie systému autorských práv na európskej úrovni, by mohol spočívať vo vytvorení európskeho kódexu autorského práva. To by mohlo zahŕňať komplexnú kodifikáciu smerníc týkajúcich sa autorských práv existujúcich v právnom systéme EÚ s cieľom harmonizovať a konsolidovať nároky na základe autorského práva a súvisiacich práv na úrovni EÚ. Zároveň by sa tým vytvorila príležitosť preskúmať, či existujúce výnimky a obmedzenia autorského práva vyplývajúce zo smernice 2001/29/ES²¹ nie je potrebné aktualizovať a harmonizovať na úrovni EÚ. Kódex by preto mohol pomôcť vyjasniť vzťahy medzi rôznymi výhradnými právami, ktoré majú nositelia práv, a rozsahom výnimiek a obmedzení týkajúcich sa týchto práv.

Komisia takisto preskúma, či by bolo možné na základe článku 118 ZFEÚ vytvoriť voliteľný „jednotný“ titul autorského práva, a jeho možný vplyv na jednotný trh, nositeľov práv a spotrebiteľov.

---

¹⁹ Podľa správy IFPI z roku 2010 o hudbe minie priemerný Európan na digitálnu hudbu menej ako 2 eurá, pričom priemerný Američan minie až 8 eur a priemerný Japonec 7 eur.

²⁰ EMusic, jeden z najväčších poskytovateľov služieb v 27 členských štátoch má vo svojej ponuke viac ako 10 miliónov skladieb. Služba iTunes je dostupná v 15 členských štátoch; 7digital a Vodafone v 12 členských štátoch; Nokia (OviMusic) v 11 členských štátoch; YouTube v 10 členských štátoch; a LastFM v 9 členských štátoch: <http://www.pro-music.org/Content/GetMusicOnline/stores-europe.php>.

²¹ Smernica 2001/29/ES z 22. mája 2011 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, Ú. v ES L167, 22.6.2001, s. 10.

Tieto otázky si vyžadujú ďalšie štúdie a analýzy. Komisia sa týmito otázkami bude zaoberať, okrem iného, v rámci dialógu so zainteresovanými stranami, ktorý predpokladala Digitálna agenda pre Európu, a v roku 2012 podá správu najmä o tom, či je smernicu 2001/29/ES potrebné aktualizovať.

3.3.2. *Správa technológií a databáz*

Všadeprítomnosť internetu zvýšila potrebu zlepšiť postupy týkajúce sa udeľovania kolektívnych licencií. Technológie môžu byť bohatým zdrojom pragmatických riešení prispôsobenia udeľovania licencií na autorské práva potrebám internetu a podporovania rozdeľovania kolektívne spravovaných príjmových tokov. V tomto kontexte Komisia podporí opatrenia, ktoré zjednodušia a zefektívnia prístup k dielam chráneným autorskými právami prostredníctvom inovatívnych technológií udeľovania licencií, certifikácie licenčných infraštruktúr, identifikácie a výmeny údajov o skutočnom využívaní systému a elektronickej správy údajov. Komisia povzbudí a podporí projekty realizované rôznymi zainteresovanými stranami, ktoré sa snažia vyvinúť automatizované a integrované infraštruktúry správy práv založené na štandardoch.²² Nositeľov práv by mali dokázať identifikovať interoperabilné online databázy, ktoré by mali zároveň podporovať rozvoj licenčných infraštruktúr. Súhrn presných informácií o vlastníctve práv autorov hudby a ich dostupnosť v jednej databáze je kľúčom k zjednodušeniu cezhraničného udeľovania licencií a rozdeľovania autorských honorárov príslušným nositeľom práv jednotným spôsobom v celej Európe a zároveň k zjednodušeniu šírenia európskeho repertoáru do zahraničia a zodpovedajúceho rozdeľovania autorských honorárov späť ich európskym autorom. Tieto informácie by mali byť verejne dostupné, aby používatelia mali vždy jasné informácie, čím sa zjednodušuje udeľovanie licencií.

3.3.3. *Obsah vytvorený užívateľmi*

Vzhľadom na rýchly rozvoj sociálnych sietí a mediálnych stránok, ktoré využívajú tvorbu a ukladanie online obsahu používateľmi (blogy, podcasty, wikis, mash-ups, zdieľanie videa a súborov), osobitná pozornosť sa bude venovať možným koncepciám nakladania s obsahom vytvoreným užívateľmi (OVU).²³ V súlade so svojim celkovým prístupom sa Komisia zasadzuje za zodpovedné používanie takéhoto obsahu pri zachovaní všetkých výhod nových interaktívnych on-line služieb pre používateľov.

Rastie potreba riešení, ktoré by zjednodušili a zlacnili prístup konečných používateľov k použitiu obsahu tretích strán chránenému autorskými právami vo vlastných dielach. Používatelia, ktorí začleňujú materiál chránený autorským právom do svojej vlastnej tvorby, ktorú následne ukladajú na internet, musia mať k dispozícii jednoduchý a účinný systém povoľovania. Uvedené platí predovšetkým pre „amatérskych“ používateľov, ktorých OVU je vytváraný na nekomerčné účely, ktorí ale napriek tomu čelia obvineniu z porušenia právnych predpisov, ak takýto materiál uložia na internet bez súhlasu nositeľov práv. Nadišiel čas, aby

---

²² Príkladom takýchto iniciatív môže byť vývoj Globálnej repertoárnej databázy (GRD) a protokolu pre automatizovaný prístup k obsahu (ACAP). Komisia už v súčasnosti podporuje Prístupný register informácií o autorských právach a osirelých dielach (ARROW), ktoré pomáhajú určovať vlastníkov práv a vyjasňovať vlastnícke pomery k dielam, napr. určiť, či dielo je osirelým dielom alebo len dielom, ktoré nie je komerčne ponúkané.

²³ Táto otázka bola prvýkrát nastolená v Zelenej knihe Komisie venovanej autorským právam v znalostnej ekonomike a následnom oznámení s tým istým názvom (KOM(2008) 466 a KOM(2009) 532). Záverom bolo konštatovanie, že v tejto oblasti je potrebné vykonať ďalšie štúdie.

sme využili silu autorských práv a začali vystupovať ako zodpovedný sprostredkovateľ medzi držiteľmi práv a používateľmi obsahu. Komisia sa bude touto otázkou ďalej zaoberať, a to aj komunikáciou so zainteresovanými stranami, najmä v rámci uvedeného dialógu, s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi právami tvorcov obsahu a potrebou zohľadniť nové formy vyjadrovania.

3.3.4. *Poplatky za súkromné kopírovanie*

Riadne fungovanie medzinárodného trhu si vyžaduje zlučiteľnosť poplatkov za súkromné kopírovanie s voľným pohybom tovaru, ktorá umožní bezproblémové cezhraničné obchodovanie s tovarom, na ktorý sa vzťahujú poplatky za súkromné kopírovanie.²⁴ Zdvojnásobí sa úsilie o uzatvorenie dohody medzi zainteresovanými stranami založenej na výsledkoch memoranda o porozumení sprostredkovaného Komisiou v roku 2009. V roku 2011 bude vymenovaný nezávislý sprostredkovateľ na vysokej úrovni, ktorý bude poverený preskúmaním možných prístupov k harmonizácii metodiky používanej na stanovenie poplatkov, zlepšeni správy poplatkov, konkrétne typov vybavenia, ktoré podlieha poplatkom, stanovovaniu sadziieb a interoperabilite medzi jednotlivými vnútroštátnymi systémami vo svetle cezhraničného vplyvu, ktorý má nejednotný systém poplatkov na vnútorný trh. Koordinované úsilie všetkých strán zamerané na doriešenie všetkých otvorených otázok by malo dať základ komplexnému legislatívnemu postupu na úrovni EÚ do roku 2012.

3.3.5. *Prístup k európskemu kultúrnemu dedičstvu a podpora plurality médií*

Uľahčovanie ochrany a šírenia bohatého európskeho kultúrneho a intelektuálneho dedičstva a podpora vytvárania digitálnych európskych knižníc je kľúčom k rozvoju znalostnej ekonomiky. Sú potrebné inovatívne riešenia udeľovania licencií, ktoré budú podporovať bezproblémové zdieľanie vedomostí a kultúry, ktoré umožní akademickým inštitúciám, podnikom, výskumníkom a súkromným osobám zákonným spôsobom používať materiály chránené autorskými právami, a zároveň náležite odmení autorov, vydavateľov a ostatných tvorcov za používanie ich diel. V roku 2011 má Komisia v úmysle použiť dvojstranný prístup na podporu digitalizácie a sprístupnenia zbierok európskych kultúrnych inštitúcií (knižníc, múzeí a archívov). Na jednej strane je podpora systémov udeľovania kolektívnych licencií na diela, na ktoré sa vzťahuje autorské právo, ktoré však už nie sú komerčne dostupné. Na druhej strane je európsky legislatívny rámec pomocou ktorého budú identifikované a sprístupnené tzv. „osirelé diela“²⁵ Úspešná realizácia týchto dvoch iniciatív urýchli aj vývoj online platformy Europeana²⁶, prostredníctvom ktorej budú mať obyvatelia prístup k rozmanitému a bohatému európskemu kultúrnemu dedičstvu.

Komisia sa tiež v spolupráci s členskými štátmi usiluje vyvíjať schodné riešenia na boj s problémom nedostatku kníh, ktorým trpia milióny zrakovo postihnutých ľudí. V súčasnosti je len veľmi malé percento publikácií dostupné vo formátoch určených pre tieto osoby (Braillovo písmo, veľké písmená, zvukové knihy). Komisia prednedávnom sprostredkovala

---

²⁴ Poplatky sa platia za nahrávacie zariadenia a prázdne nahrávacie médiá v niektorých členských štátoch, ktoré zaviedli zákonnú výnimku pre súkromné kopírovanie. Podľa Econlaw (2007) bolo prostredníctvom poplatkov za súkromné kopírovanie pri digitálnych zariadeniach a nosičoch v roku 2006 v Európskej únii vybraných 453 miliónov EUR.

²⁵ Komerčne nedostupné diela sa líšia od osirelých diel tým, že ich autori alebo vydavatelia sú síce známi, nie sú však dostupné prostredníctvom tradičných ani nových elektronických predajných kanálov. Osirelé diela sú diela, ktorých autor nie je známy, alebo, ak aj je známy, nie je ho možné lokalizovať.

²⁶ <http://www.europeana.eu/portal/>.

memorandum o porozumení²⁷ (september 2010), ktorého cieľom je zjednodušiť cezhraničnú výmenu diel v špeciálnych formátoch a sprístupniť ich osobám so zrakovým postihnutím. Memorandum o porozumení vytvára systém „dôveryhodných sprostredkovateľov“, ktorých úlohou je v medzinárodnom meradle poskytovať online materiály v špeciálnych formátoch. Komisia bude aj naďalej spolupracovať so zainteresovanými stranami na vytvorení siete dôveryhodných sprostredkovateľov v každom členskom štáte. To umožní bezproblémovú dodávku materiálov v špeciálnych formátoch v bezpečnom prostredí v rámci celej EÚ. Systém vytvorený na základe memoranda o porozumení bude každoročne posudzovaný, aby sa zistilo, či cezhraničná výmena materiálov v špeciálnych formátoch stúpa alebo, či je činnosť potrebné zintenzívniť.

Novinári sú autori a ich diela sú dôležité nielen preto, že informujú o svete, v ktorom žijeme, komentujú a vysvetľujú ho, ale aj preto, že sloboda tlače je živým dôkazom pluralitnej a demokratickej európskej spoločnosti. Ochrana autorských práv novinárov a zabezpečenie ich práva rozhodovať o tom, ako ich diela budú používané, sú preto kľúčové pre zachovanie nezávislého, vysoko kvalitného a profesionálneho žurnalizmu. Pri šírení diel spisovateľov, novinárov, výskumníkov, vedcov, fotografov a iných tvorcov hrajú dôležitú úlohu aj samotní vydavatelia. V tejto súvislosti je dôležité chrániť práva novinárov a vydavateľov rozhodovať o používaní ich diel na internete, predovšetkým v súvislosti s rozmachom služieb zhromažďovania správ. Komisia bude tieto otázky naďalej skúmať vo vzťahu k vývoju v právnej a technickej oblasti.

Otvorený prístup ako spôsob čo najrozsiahlejšieho šírenia výsledkov výskumu je relatívne nový jav. Existujú rôzne spôsoby ako zabezpečiť otvorený prístup, predovšetkým publikovanie s otvoreným prístupom (napr. v časopisoch s otvoreným prístupom) a archivácia samotnými autormi v archívoch inštitúcií alebo v tematických archívoch. Potenciál otvoreného prístupu pre zlepšenie prístupu k poznatkom už vedecká komunita široko uznala a ďalej sa skúma.²⁸

3.3.6. Práva interpretov

Komisia sa usiluje zabezpečiť odmeňovanie všetkých foriem kreativity. V dobe rozmachu multimediálnych formátov sa často stáva, že interpretom, vrátane profesionálnych, sa za ich kreatívny príspevok k umeleckej práci nedostane riadnej odmeny a uznania. Jedným zo spôsobov ako vytvoriť spravodlivé a jednotné podmienky pre všetkých tvorcov je priblížiť podmienky ochrany interpretov viac k tým, ktoré platia pre autorov. Komisia takýto návrh už predložila²⁹ a očakáva, že bude vo veľmi blízkej budúcnosti prijatý. Výhody plynúce z tohto skorého výsledku, ktorý je súčasťou celkovej stratégie Komisie v oblasti autorských práv, sa rozšíria aj na producentov, ktorých zvýšené príjmové toky, predovšetkým z internetu, umožnia rozvoj nových talentov a spôsobia príliv investícií do nových hudobných diel.

²⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm#otherdocs.

²⁸ Digitálna agenda pre Európu (s. 23) zdôrazňuje, že činnosti zamerané na odovzdávanie poznatkov by mali byť efektívne riadené a podporované vhodnými finančnými nástrojmi, a že výskum financovaný z verejných zdrojov by mal byť šírený prostredníctvom publikovania s otvoreným prístupom k vedeckým údajom a výsledkom. Oznámenie s názvom Inovácia v Únii informuje, že Komisia bude podporovať otvorený prístup k výsledkom výskumu financovaného z verejných zdrojov, a bude sa usilovať o to, aby sa otvorený prístup k publikáciám stal všeobecným princípom pre projekty financované z rámcových výskumných programov EÚ (záväzok č. 20).

²⁹ KOM(2008) 464 v konečnom znení.

3.3.7. *Audiovizuálne diela*

Správne stanovenie podmienok pre bezproblémové, jednoduchšie a technologicky neutrálne riešenia udeľovania cezhraničných a celoeurópskych licencií v audiovizuálnom sektore pomôže tvorcom obsahu zvýšiť dostupnosť obsahu v prospech všetkých obyvateľov Európy. Komisia v roku 2011 otvorí konzultáciu týkajúcu sa online distribúcie audiovizuálnych diel s cieľom podať správu v roku 2012. Konzultácia sa zameria na otázky autorského práva, služieb videa na požiadanie, ich zaradenia do chronológie médií, cezhraničného udeľovania licencií na vysielacie služby, efektívnosti udeľovania licencií a na aspekty podpory európskych diel. Zelená kniha sa zameria aj na štatút audiovizuálnych autorov a ich účasť na výhodách online príjmových tokov.

3.3.8. *Právo ďalšieho predaja v prospech umelca*

V októbri 2011 Komisia predloží správu o implementácii a vplyve smernice o práve ďalšieho predaja.³⁰ V súčasnosti vedie verejnú konzultáciu, ktorá má odpovedať na množstvo otázok týkajúcich sa implementácie tejto smernice, vrátane: vplyvu smernice na vnútorný trh, na konkurencieschopnosť trhu EÚ v oblasti moderného a súčasného umenia, na účinok zavedenia práva ďalšieho predaja v tých členských štátoch, ktoré právo ďalšieho predaja nezaviedli do vnútroštátnych právnych predpisov pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice,³¹ a na podporu umeleckej kreativity.

3.4. **Otázka doplnkovej ochrany nehmotného majetku**

Súčasnú právnu predpisov EÚ týkajúcu sa ochrany PDV dopĺňajú vnútroštátne pravidlá týkajúce sa niektorých praktík „konkurovania na hrane zákona“, ktoré sa často nachádzajú medzi ochranou priemyselného vlastníctva a inými oblasťami práva.

3.4.1. *Obchodné tajomstvá a parazitické kópie*

Jedným z príkladov je ochrana obchodných tajomstiev.³² Obchodné tajomstvá predstavujú cenný nehmotný majetok spoločnosti, napr. technológie, marketingové stratégie, kolekcie dát (napr. zoznam zákazníkov) alebo recepty. Právne režimy členských štátov a úroveň ochrany v jednotlivých členských štátoch EÚ sa značne líšia.

Mnohé členské štáty majú špecifické ustanovenia o obchodných tajomstvách v občianskom práve: Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Nemecko, Taliansko, Litva, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Švédsko. Niektoré z nich okrem toho aplikujú aj trestné sankcie. Mnohé členské štáty však nemajú žiadne špecifické ustanovenia o obchodných tajomstvách v občianskom práve: Belgicko, Cyprus, Veľká Británia, Írsko,

---

³⁰ Smernica 2001/84/ES z 27. septembra o práve ďalšieho predaja v prospech autora pôvodného umeleckého diela, Ú. v. ES L 272, 13.10.2001, s. 32.

³¹ Niektoré členské štáty využili výnimku z povinnosti uplatňovať právo ďalšieho predaja diel zosnulých umelcov, ktorej platnosť sa skončí 1. januára 2012. Obchodovanie s dielami na základe práva dedičov na predaj je 4-krát intenzívnejšie ako obchodovanie s dielami žijúcich umelcov. Za týchto okolností bude mať správa Komisie skôr výhľadový charakter.

³² Obchodné tajomstvá predstavujú know-how, ktoré nebolo, alebo zatiaľ nebolo zaregistrované ako právo priemyselného vlastníctva, ktoré však má pre svojho vlastníka reálnu alebo potenciálnu hodnotu, a nie je všeobecne známe alebo ľahko verejne zistiteľné, a na utajenie ktorého jeho vlastníci vyvíjajú primerané úsilie.

Fínsko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rumunsko a Francúzsko (aj keď francúzsky kódex duševného vlastníctva upravuje niektoré aspekty obchodných tajomstiev). Obchodné tajomstvá však možno aspoň čiastočne chrániť inými prostriedkami, napr. všeobecným zákazom nekalej súťaže, priestupkovým právom, zmluvným právom, pracovným a trestným právom.

Značné rozdiely v povahe a rozsahu ochrany obchodných tajomstiev medzi jednotlivými vnútroštátnymi právnymi predpismi, aj čo sa týka dostupných prostriedkov odškodnenia a nápravy, nevyhnutne vedú k odlišným úrovňam ochrany. Dôsledok tohto stavu je ten, že v závislosti od lokality sú niektoré firmy v lepšej pozícii ako iné z hľadiska ochrany pred výzvami informačnej ekonomiky. Počas posledných rokov boli obchodné tajomstvá čoraz častejšie zraniteľné priemyselnou špionážou zvonka,³³ hlavne vďaka intenzívnejšej výmene údajov a používaniu internetu, a zároveň sú čoraz viac ohrozované aj zvnútra spoločností: podľa štúdie súkromného sektora spôsobujú napríklad krádeže citlivých informácií zamestnancami v jednotlivých prípadoch až desaťkrát vyššie škody ako náhodné straty.³⁴ Za iných okolností sa však napr. možno odvolávať na obchodné tajomstvo za účelom neposkytnutia kľúčových informácií s cieľom brzdiť vývoj a technické inovácie konkurencie. Vzhľadom na komplexnosť tohto problému a rôzne možné následky sa Komisia rozhodla, že skôr ako zaujme stanovisko k možnostiam ďalšieho vývoja, musí problém ďalej skúmať a zhromažďovať komplexné informácie.

Ďalšia oblasť záujmu je ochrana proti takzvaným „parazitickým kópiám“ alebo „imitáciám“.³⁵ Parazitické kópie napodobňujú existujúce výrobky známych značiek pri zachovaní určitých odlišností, ktoré znemožňujú kvalifikovať ich ako falzifikáty. Tieto výrobky môžu zmiest spotrebiteľov, ktorí buď nakupovaniu nevenujú príliš veľkú pozornosť, alebo danú značku nepoznajú dostatočne dobre na to, aby si rozdiely všimli.

Aj s týmto javom členské štáty zápasia rozličnými spôsobmi a poskytujú rozdielnu úroveň ochrany. Preto, aj keď niektoré členské štáty majú špecifické ustanovenia týkajúce sa parazitických kópií obsiahnuté v zákonoch o nekalej súťaži (Rakúsko, Nemecko, Česká republika, Španielsko), v iných parazitické kopírovanie riešia len všeobecné ustanovenia zakazujúce nekalú súťaž (Belgicko, Dánsko, Fínsko). Zákony ostatných členských štátov neobsahujú žiadne ustanovenia o nekalej súťaži, ktoré by sa týkali parazitického kopírovania, a táto problematika spadá pod občianske právo – konkrétne ustanovenia (Taliansko) alebo všeobecné ustanovenia platné pre civilné delikty (Francúzsko, Holandsko). Nakoniec je tu Veľká Británia, kde neexistuje žiadny zákon o nekalej súťaži, ani žiadne konkrétne ustanovenia o parazitickom kopírovaní: namiesto toho sa aplikuje priestupok vydávania cudzieho diela za svoje. Z tohto dôvodu sa v jednotlivých krajinách výrazne líši aj účinnosť ochrany.

Komisia začala pracovať na určení ekonomických vplyvov súčasnej roztrieštenosti právneho rámca týkajúceho sa ochrany obchodných tajomstiev a ochrany proti ostatným praktikám

---

³³ Pozri napr. Bundesministerium des Innern, Verfassungsschutzbericht 2009, k dispozícii na adrese: http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2010/vsb2009.pdf?__blob=publicationFile.

³⁴ Forrester Consulting (štúdiá realizovaná na žiadosť RSA a spoločnosti Microsoft), „Hodnota podnikových tajomstiev: Ako zachovávanie súladu a spolupráca ovplyvňujú vnímanie rizika podnikmi.“, marec 2010, k dispozícii na adrese: http://www.rsa.com/go/press/RSATheSecurityDivisionofEMCNewsRelease_4510.html.

³⁵ Niektoré právne poriadky ich kvalifikujú ako „otrocké napodobeniny“.

„konkurovania na hrane zákona“, napr. proti parazitickému kopírovaniu. Táto práca bude zahŕňať komplexnú externú štúdiu a konzultáciu so zainteresovanými stranami, ktoré sa pokúsia zistiť skutočné hospodárske a spoločenské vplyvy týchto praktík. Takisto sa posúdi hospodársky prínos, ktorý by sme získali z jednotného prístupu v rámci celej EÚ v týchto oblastiach.

3.4.2. *Nepoľnohospodárske zemepisné označenia*

Zemepisné označenia (ZO) sú nástrojom na zabezpečenie prepojenia medzi kvalitou produktu a jeho geografickým pôvodom. To umožňuje využívanie medzier na trhu, rozvoj značiek a marketing založený povesti.

Členské štáty však majú odlišné právne systémy týkajúce sa ochrany nepoľnohospodárskych výrobkov (napr. prostredníctvom zákona o hospodárskej súťaži, alebo zákona o ochrane spotrebiteľov, alebo prostredníctvom kolektívnych alebo certifikačných značiek) a iba tretina štátov má konkrétnu legislatívu týkajúcu sa ZO ako špecifického druhu PDV. Táto roztrieštenosť právneho rámca pri poskytovaní ochrany ZO nepoľnohospodárskych výrobkov môže negatívne ovplyvňovať fungovanie celého vnútorného trhu. Okrem toho je ochrana ZO nepoľnohospodárskych výrobkov dôležitým bodom bilaterálnych a multilaterálnych rokovaní s tretími krajinami.

Komisia plánuje vykonať štúdiu uskutočniteľnosti, ktorá sa zameria na všetky právne otázky v oblasti ZO nepoľnohospodárskych a nepotravinárskych výrobkov. Výsledkom bude analýza existujúcich právnych rámcov členských štátov, podrobné posúdenie potrieb zainteresovaných strán a posúdenie potenciálneho hospodárskeho vplyvu ochrany ZO nepoľnohospodárskych výrobkov. Na základe výsledkov tejto práce po ďalšom zvážení a zhromaždení komplexných informácií Komisia rozhodne o ďalšom vhodnom postupe.

3.5. **Posilnený boj proti falšovaniu a pirátstvu³⁶**

Výrobky a služby založené na PDV sa ťažko a nákladne vytvárajú, no lacno kopírujú a napodobňujú. Organizované a rozsiahle porušovanie PDV sa stalo globálnym javom, ktorý vyvoláva obavy na celom svete. Najnovšia štúdia OECD (2009) odhaduje, že medzinárodný obchod s falšovaným tovarom vzrástol od roku 2000 z o niečo viac ako 100 miliárd USD na 250 miliárd USD v roku 2007.³⁷ Podľa OECD táto suma prevyšuje HDP približne 150-tich ekonomík. Čísla zverejnené Európskou komisiou týkajúce sa činnosti colných orgánov jednotlivých štátov ukazujú, že počet evidovaných prípadov tovaru podozrivého z porušovania PDV od roku 2005 do roku 2009 vzrástol z 26 704 na 43 572, čo predstavuje nárast o viac ako 60 % za päť rokov.³⁸

Porušovatelia PDV oberajú tvorcov EÚ o odmeny, ktoré im prináležia, kladú prekážky inováciám, poškodzujú konkurencieschopnosť, ničia pracovné miesta, znižujú množstvo verejných financií a prípadne ohrozujú zdravie a bezpečnosť občanov EÚ. Štúdia, ktorú

---

³⁶ Pojem „falšovanie a pirátstvo“ by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje na porušovanie všetkých práv duševného vlastníctva, ako sa uvádza vo vyhlásení Komisie týkajúcom sa článku 2 smernice 2004/48/ES, Ú. v. EÚ L 94, 13.4.2005, s. 37.

³⁷ OECD, Rozsah falšovania a pirátstva hmotných produktov – november 2009 aktualizácia, http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_34173_44088983_1_1_1_1,00.html.

³⁸ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm.

zrealizovalo Centrum pre hospodársky a podnikateľský výskum (CEBR), zdôrazňuje, že straty spôsobené falšovaním a pirátstvom by mohli znížiť HDP EÚ až o 8 miliárd EUR ročne.³⁹ Falšovanie je zároveň zdrojom veľkých ziskov skupín organizovaného trestného činu a narušuje vnútorný trh povzbudzovaním nezákonných praktík v rámci podnikov.⁴⁰

EÚ začala tento problém riešiť prostredníctvom občiansko-právnych opatrení, ktoré umožňujú nositeľom práv presadzovať svoje práva duševného vlastníctva⁴¹ (Colné nariadenie EÚ č. 1383/2003⁴²), ktoré umožňuje na vonkajších hraniciach EÚ zadržať tovar podozrivý z porušovania PDV, a zriadením európskeho strediska pre sledovanie falšovania a pirátstva v roku 2009.⁴³ Hlavným cieľom strediska pre sledovanie je zhromažďovať a oznamovať údaje o hospodárskych a spoločenských vplyvoch falšovania a pirátstva a vytvoriť platformu pre zástupcov štátnych orgánov a zainteresovaných strán, pomocou ktorej si môžu vymieňať myšlienky a najlepšie postupy.

Úspech týchto prvých opatrení ukazuje, že EÚ je na správnej ceste. Počiatočná práca strediska pre sledovanie vyvolala pozitívne ohlasy Európskeho parlamentu, členských štátov a zainteresovaných strán zo súkromného sektora. Ich reakcie však zároveň ukazujú, že súčasnú činnosť je potrebné ďalej rozširovať. Okrem toho, správa Komisie o uplatňovaní smernice o presadzovaní PDV, ktorá bola uverejnená v decembri 2010⁴⁴, potvrdila, že je potrebné posilniť existujúci legislatívny rámec a doplniť ho o dobrovoľnými dohodami medzi zainteresovanými stranami. Z revízie colného nariadenia EÚ, ktorá zahŕňala verejnú konzultáciu v roku 2010, vyplynulo, že právne predpisy treba zrevidovať, aby sa rozšíril rozsah pôsobnosti colných kontrol a aby sa objasnili niektoré postupy na ochranu záujmov zákonne podnikajúcich obchodníkov.

3.5.1. Verejná informovanosť

Spotrebiteľia si zvyčajne neuvedomujú hodnotu PDV, negatívne hospodárske a spoločenské účinky falšovania a pirátstva a možné nebezpečenstvá spojené s falšovanými výrobkami.⁴⁵ Lepšia informovanosť občanov je preto dôležitým faktorom úspechu politiky DV. Európsky parlament zároveň vyzval Komisiu, členské štáty a zainteresované strany, aby zlepšovali informovanosť spotrebiteľov, najmä mladých ľudí, a umožnili im tak pochopiť čo je v hre pri otázke duševného vlastníctva.⁴⁶

³⁹ CEBR (2000), Vplyv falšovania na štyri hlavné priemyselné odvetvia v EÚ, Centrum pre hospodársky a podnikateľský výskum, Londýn.

⁴⁰ Pozri napr.. Europol, „OCTA 2011 - EU Posúdenie hrozby organizovaného zločinu“, [http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_\(OCTA\)/OCTA_2011.pdf](http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_(OCTA)/OCTA_2011.pdf).

⁴¹ Smernica 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o presadzovaní práv duševného vlastníctva, Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 16.

⁴² Nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003 z 22. júla 2003, ktoré sa týka colného konania pri tovare podozrivom z porušovania niektorých práv duševného vlastníctva a opatrení, ktoré sa majú prijať pri tovare, u ktorého sa zistilo, že sa takéto práva porušili, Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 7.

⁴³ Pozri oznámenie o zvyšovaní účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu z 11. septembra 2009, KOM(2009) 467.

⁴⁴ KOM(2010) 779, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

⁴⁵ Štúdia Eurobarometer 2009 vykonaná GR MARKT (k dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/public_opinion/) odhalila, že len približne 55% (LT a DK) až 84% (FR) spotrebiteľov vie, že v EÚ existujú pravidlá týkajúce sa falšovania a pirátstva. Informovanosť obyvateľov v tejto oblasti je teda oveľa nižšia ako v iných oblastiach. Štúdia okrem toho ukázala, že každý piaty občan EÚ minimálne raz (aj keď neúmyselne) kúpil falšovaný výrobok.

⁴⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu z 22. septembra 2010, 2009/2178(INI).

Komisia preto v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom a zainteresovanými stranami prijme kroky na podporu príslušných verejných osvetových kampaní. Očakáva sa, že v tejto oblasti bude pomáhať aj európske stredisko pre sledovanie falšovania a pirátstva.

3.5.2. *Udržateľnejšia štruktúra európskeho strediska pre sledovanie falšovania a pirátstva a nové úlohy*

Aby sa zvládli výzvy je potrebné dokonale poznať rozsah problémov, zlepšiť informácie o pôvode falšovaného a pirátskeho tovaru, o distribučných kanáloch a rôznych účastníkoch. Okrem toho, keďže jednotlivé trendy sa rýchlo menia, hlavne v online oblasti, je potrebná intenzívnejšia spolupráca medzi zainteresovanými stranami a verejnou správou.

Komisia preto navrhuje rozšíriť úlohy, ktoré v súčasnosti vykonáva európske stredisko pre sledovanie falšovania a pirátstva. V budúcnosti by tieto úlohy mali zahŕňať aj navrhovanie a organizovanie osvetových kampaní, organizovanie príslušnej odbornej prípravy pre orgány presadzujúce tieto práva, výskum týkajúci sa inovačných systémov presadzovania a detekcie, ktoré na jednej strane umožnia, aby zákonné ponuky mohli byť čo najatraktívnejšie a najinovatívnejšie, a na druhej strane umožnia účinnejšie presadzovanie zákonov namierených proti falšovaniu a pirátstvu (napr. systémy spätnej sledovateľnosti) a koordináciu medzinárodnej spolupráce s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami. Na tento účel bude stredisko pre sledovanie potrebovať udržateľnejšiu štruktúru vo vzťahu k odbornosti, zdrojom a technickému vybaveniu. Úlohami strediska pre sledovanie by preto mal byť poverený Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM), ktorý by v súvislosti s týmito úlohami mal byť poverený tak, aby pokrýval všetky kategórie PDV.

V tejto súvislosti OHIM zároveň zlepši každodennú spoluprácu medzi orgánmi presadzujúcimi právne predpisy a spoluprácu so zainteresovanými súkromnými subjektmi, okrem iného tým, že vybuduje nový systém elektronickej výmeny informácií a včasného varovania pred falšovanými a pirátskymi výrobkami. V roku 2010 Komisia uverejnila externú štúdiu, ktorá obsahovala zoznam existujúcich IT systémov, ktoré by bolo možné využiť na vybudovanie takejto siete.⁴⁷ Táto štúdia bude tvoriť základ pre ďalšie konzultácie a posúdenia zamerané na nájdenie nákladovo efektívnych riešení a vytváranie synergií s existujúcimi systémami a prebiehajúcimi projektmi s cieľom predstaviť koncepciu takejto elektronickej siete do konca roka 2012. Táto sieť by fungovala v úplnom súlade s právnymi predpismi EÚ týkajúcimi sa ochrany údajov.

3.5.3. *Revízia smernice o presadzovaní PDV*

Paralelne s tým má Komisia v úmysle na jar 2012 revidovať smernicu o presadzovaní PDV (2004/48/ES). Nedávno zverejnená správa o uplatňovaní smernice o presadzovaní PDV⁴⁸ ukázala, že hlavný problém spočíva v zladení presadzovania PDV v digitálnom prostredí. Komisia sa určí spôsoby vytvorenia rámcu umožňujúceho predovšetkým účinnejšie bojovať proti porušovaniu PDV prostredníctvom internetu. Cieľom všetkých zmien a doplnení by mal byť boj proti porušovaniu PDV priamo pri zdroji, a na tento účel by sa mala podporovať spolupráca jednotlivých sprostredkovateľov, ako napr. poskytovateľov internetových služieb, pri zachovaní zlučiteľnosti s cieľmi politik širokopásmových pripojení a bez ohrozenia záujmov konečných spotrebiteľov. Komisia zabezpečí, aby takéto zmeny a doplnenia

⁴⁷ Pozri: http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/documents_en.htm.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

rešpektovali všetky základné práva uznané v Charte základných práv EÚ, predovšetkým právo na súkromie, ochranu osobných údajov, slobodu vyjadrovania a informácií a právo na účinnú nápravu.⁴⁹

Komisia bude súčasne pokračovať vo svojom úsilí vychádzajúcom z memoranda o porozumení podpísaného zainteresovanými stranami 4. mája 2011⁵⁰ o preskúmanie, v akom rozsahu možno znížiť predaj falšovaného tovaru prostredníctvom internetu s použitím dobrovoľných opatrení za účasti zainteresovaných strán, ktoré sú týmto javom postihnuté najviac (nositelia práv, internetové platformy a spotrebiteľia).

3.6. Medzinárodný rozmer PDV

Rast medzinárodného obchodu zdôraznil medzinárodný rozmer PDV. Globalizácia dáva Európe obrovské príležitosti obchodovať s výrobkami, službami a know-how založenými na duševnom vlastníctve a exportovať ich do tretích krajín. Rastúci počet prípadov porušovania PDV súčasne vedie k potrebe zamerať sa na stabilnú globálnu stratégiu ich presadzovania v súlade so základnými právami.

Európsky parlament vo svojom uznesení⁵¹ uviedol, že „že najväčším problémom pre vnútorný trh je boj proti porušovaniu práv duševného vlastníctva na vonkajších hraniciach EÚ a v tretích krajinách“.

Toto zdôvodnenie bolo vypracované už pri vytváraní „Stratégie presadzovania práv duševného vlastníctva v tretích krajinách“⁵² Komisie z roku 2004, ktorá je v súčasnosti prehodnocovaná. Komisia sa okrem toho usiluje zabezpečiť súlad medzi vlastnou politikou PDV a cieľmi politiky rozvoja.⁵³

3.6.1. Multilaterálne iniciatívy vrátane koordinácie s medzinárodnými organizáciami

Komisia bude sledovať svoj cieľ aby dosiahla lepšie dodržiavanie noriem v oblasti práv duševného vlastníctva na medzinárodnej úrovni, posilňovaním účinnej spolupráce a zapojením tretích krajín do medzinárodných fór, predovšetkým prostredníctvom svojej práce v rámci WIPO, WTO a UPOV, ktorá sa zameriava na ochranu a presadzovanie PDV v globálnom meradle. Prispieje to k podpore technologických inovácií, transferu a šíreniu technológií, k vzájomným výhodám výrobcov a používateľov technologických poznatkov, k zvyšovaniu sociálnej a ekonomickej prosperity a k rovnováhe práv a povinností.⁵⁴

---

⁴⁹ Právo na duševné vlastníctvo bolo uznané ako základné právo v článku 17 ods. 2 charty.

⁵⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders_dialogues_en.htm#Sale.

⁵¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0340>.

⁵² Ú. v. EÚ C 129, 26.5.2005.

⁵³ V súlade s článkom 21 ZEÚ a článkom 208 ZFEÚ.

⁵⁴ Článok 7 dohody TRIPS z roku 1994. Komisia bude plne podporovať implementáciu záväzkov prijatých v Istanbuli dňa 13. mája 2011 s ohľadom na zabezpečenie flexibility pri ochrane verejného zdravia a predovšetkým podporovať prístup k liekom pre všetkých a poskytovanie podpory v tejto oblasti rozvojovým krajinám, pričom sa bude usilovať o zachovanie rovnováhy medzi týmito opatreniami a legitímnymi právami vlastníkov práv.

V súčasnosti nie sú opatrenia EÚ a medzinárodných organizácií často dostatočne koordinované, čím sa znižuje ich účinnosť.⁵⁵

V rámci WIPO (Svetová organizácia duševného vlastníctva) bude Komisia aj naďalej podporovať rozsiahlu ratifikáciu zmlúv WIPO týkajúcich sa internetu z roku 1996 a ich riadnu implementáciu do vnútroštátnych zákonov. Zároveň tak podporí aj úsilie o vytvorenie vhodných nástrojov na posúdenie fungovania systémov autorských práv. Bude podporovať prebiehajúce úsilia namierené proti globálnemu problému signálového pirátstva a šírenia pirátskeho vysielania prostredníctvom internetu. Komisia zároveň zdvojnásobí svoje úsilie na uzatvorenie dohody WIPO o cezhraničnom poskytovaní materiálov v špeciálnych formátoch prispôbených potrebám osôb so zrakovým postihnutím v súlade s cieľmi Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. V júni 2010 už EÚ navrhla WIPO vydanie spoločného odporúčania týkajúceho sa zlepšenia prístupu k dielam chráneným autorskými právami pre osoby so zhoršenou schopnosťou čítania.

V medzinárodnom meradle už Dohovor o patentovom práve pomohol harmonizovať a zefektívniť formálne postupy používané pri podávaní žiadostí a registrácii patentov na národnej a miestnej úrovni. EÚ bude preto aj naďalej podporovať debaty v rámci WIPO o zásadnej harmonizácii patentového práva. Zvýšila by sa tým kvalita patentov a znížili sa náklady v prospech používateľov patentového systému na celom svete.

EÚ by mala takisto ratifikovať Obchodnú dohodu o boji proti falšovaniu (ACTA)⁵⁶ len čo v priebehu roku 2011 dôjde k jej podpisu všetkými zmluvnými stranami. Dohoda ACTA, ktorá je plne v súlade s aquis EÚ, je dôležitým krokom pre zlepšenie boja proti porušovaniu PDV v medzinárodnom meradle v spolupráci s krajinami, ktoré zastávajú rovnaké problémy a názory. Komisia predloží svoj návrh rozhodnutia EÚ o podpise tejto dohody v nadchádzajúcich týždňoch.

3.6.2. Bilaterálne rokovania a spolupráca s tretími stranami pri ochrane DV

EÚ bude aj naďalej rokovať o ustanoveniach týkajúcich sa PDV v dohodách o voľnom obchode (FTA) s tretími stranami. Pri uzatváraní dohôd o voľnom obchode by mali ustanovenia o PDV, pokiaľ to bude možné, zabezpečovať rovnakú úroveň ochrany PDV, aká existuje v rámci EÚ, s prihliadnutím na úroveň rozvoja dotknutých krajín. Spolupráca prostredníctvom politického a odborného dialógu tvorí súčasť stratégie EÚ týkajúcej sa trhových prvkov PDV.

Náležitú rovnováhu je takisto potrebné dosiahnuť medzi ochranou PDV v tretích krajinách a prístupom k znalostiam. Politika PDV preto môže podporovať inkluzívny a udržateľný rast, ak je súčasťou celkovej stratégie rozvoja zacielenej na zlepšovanie podnikateľského prostredia, podporu výskumu prispôbeného potrebám rozvoja a zabezpečenie zdravia, biodiverzity alebo riadne zohľadnených cieľov bezpečnosti potravín. Cenovo dostupné

---

⁵⁵ Pozri napr. závery štúdie ADE, vypracovanej na žiadosť Generálneho riaditeľstva Komisie pre obchod s názvom, „Hodnotenie presadzovania práv duševného vlastníctva v tretích krajinách“ z novembra 2010, http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=180&langId=en.

⁵⁶ ACTA (k dispozícii na adrese <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/intellectual-property/anti-counterfeiting/>) vychádza z dohody TRIPS z roku 1994, ktorej cieľom bolo posilniť medzinárodné normy týkajúce sa presadzovania PDV. Dohoda sa zameriava na spôsoby, pomocou ktorých sa podniky a jednotlivci môžu dožadovať svojich práv pred súdom, na hraniciach aj na internete.

transfery technológií, ktoré naplňajú základné potreby populácií, sú kľúčové hlavne pre najmenej rozvinuté krajiny. Aby tieto transfery bolo možné zrealizovať, EÚ aj jej členské štáty sa musia opätovne venovať stimulom poskytovaným podnikom a inštitúciám v rámci podpory transferu inovácií a technológií do najmenej rozvinutých krajín. Jedným z príkladov možného postupu je partnerstvo Globálny prístup v praxi, na ktorom sa podieľa organizácia WIPO, a ktorého cieľom je podpora najlepších postupov pri poskytovaní licencií na DV v prospech najmenej rozvinutých krajín bez ohrozenia kľúčových obchodných trhov pre majiteľov PDV.⁵⁷ V tejto súvislosti je potrebné zvážiť, do akej miery bude potrebné predĺžiť vyňatie najmenej rozvinutých krajín z povinností dohody TRIPS aj po roku 2013.

Rozvíjajúce sa krajiny sú obzvlášť náchylné na činnosti porušujúce PDV a niekedy ich využívajú rôzne komplexné zločinecké siete ako svoje výrobné a distribučné základne. Školiace opatrenia a aktivity EÚ zamerané na budovanie kapacít sú preto kľúčové pre podporu týchto krajín v boji proti organizovanému porušovaniu práv duševného vlastníctva. Takéto opatrenia budú podporované prostredníctvom Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) v rámci jeho práce na európskom stredisku pre sledovanie falšovania a pirátstva a prostredníctvom iných programov riadených Komisiou. Spolupráca v tejto oblasti sa zameria na tie krajiny, kde možno očakávať najväčší vplyv na presadzovanie práv a najväčšiu návratnosť investovaných prostriedkov.

3.6.3. Zvýšená ochrana a presadzovanie PDV na hraniciach EÚ

Možnosť efektívne zakročiť majú predovšetkým colné úrady na hraniciach EÚ. Akčný plán EÚ v colnej oblasti na roky 2009 až 2012 zameraný na boj proti porušovaniu práv duševného vlastníctva⁵⁸ definuje ako prioritu pre Komisiu a členské štáty prijatie opatrení na posilnenie ich presadzovania colnými orgánmi. V tejto súvislosti Komisia navrhuje nové nariadenie nahrádzajúce nariadenie č. 1383/2003 s cieľom posilniť presadzovanie práv a zároveň zefektívniť postupy. V súčasnosti sa vytvára centrálna databáza EÚ s názvom COPIS, do ktorej sa budú ukladať všetky žiadosti o prijatie opatrení colnými orgánmi ustanovené v uvedenom nariadení. Vnútroštátne colné orgány a Komisia by mali spoločne vyvíjať úsilie o efektívne presadzovanie PDV. Komisia napr. vytvorí skupinu expertov a sieť kontaktných miest vnútroštátnych colných orgánov na účel prevencie dovozu tovaru porušujúceho PDV prostredníctvom internetu.

Boj proti porušovaniu PDV na hraniciach okrem iného zároveň znamená ochranu EÚ pred dovozom nelegálneho tovaru. Komisia a členské štáty sa aktívne podieľajú na spolupráci colných úradov so zdrojovými krajinami, ako aj ostatnými spotrebiteľskými krajinami prostredníctvom špecifických iniciatív, ako je napr. akčný plán medzi EÚ a Čínou o spolupráci colných orgánov pri presadzovaní PDV. Tento akčný plán by mal byť základom pre znižovanie rozsahu porušenia PDV v rámci dvojstranného obchodu medzi EÚ a Čínou.

4. ZÁVERY

Všetky formy PDV sú základnými kameňmi novej znalostnej ekonomiky. Veľká časť hodnoty, trhovej kapitalizácie a konkurenčnej výhody európskych spoločností bude

⁵⁷ Projekt "Globálny prístup v praxi" bol vytvorený Radou pre globálne otázky Svetového ekonomického fóra a je podporovaný organizáciou WIPO a ďalšími verejnými a súkromnými partnermi, <http://globalaccessinaction.org>.

⁵⁸ Rozhodnutie Rady zo 16. marca 2009, Ú. v. EÚ C 71, 25.3.2009, s. 1

v budúcnosti spočívať práve v ich nehmotnom majetku. DV je kapitálom novej ekonomiky. Lepšie zužitkovanie portfólií DV prostredníctvom udeľovania licencií a komerčného využívania je základom úspešných obchodných modelov.

Potenciál jednotného digitálneho trhu, ktorého výhody dokážu využívať tvorcovia, poskytovatelia služieb a spotrebitelia, nemožno podceňovať. Európa musí urýchlene využiť ľudské a technologické zdroje, ktoré má k dispozícii, a vytvoriť dynamický a konkurencieschopný online trh s kreatívnymi transakciami, a umožniť tak čo najintenzívnejšie šírenie digitálneho tovaru a služieb v prospech všetkých.

Táto zastrešujúca stratégia PDV sa venuje práve tomuto problému. Naplnenie ambiciózneho pracovného programu Komisie, ktorý je opísaný vyššie, si bude vyžadovať dlhodobé úsilie zo strany Európskeho parlamentu, Rady, Komisie a členských štátov. Plné zužitkovanie bohatých európskych zdrojov PDV si vyžaduje odhodlanie plne využiť duševné aktíva Európy. Ako ukazujú uvedené iniciatívy, na to, aby sa tieto aktíva podarilo pretransformovať na skutočné hybné sily rastu a zamestnanosti vysokej kvality, bude treba ešte veľa práce.

Tak ako sa vo svetle skúseností a rýchlych technologických a spoločenských zmien objavujú nové výzvy a priority, aj Komisia sa bude snažiť prehodnocovať túto stratégiu a prijímať príslušné závery v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami.

PRÍLOHA: ZOZNAM BUDÚCICH ČINNOSTÍ KOMISIE

Č.	Činnosť	Opis	Načasovanie
1	Jednotná ochrana patentov	Návrhy nariadení Európskeho Parlamentu a Rady týkajúce sa 1) jednotného patentu EÚ a (2) prekladu dokumentov.	Komisia prijala návrhy týkajúce sa bodov (1) a (2) 13. apríla 2011.
2	Nástroj valorizácie PDV	Komplexná analýza vychádzajúca z prebiehajúcej štúdie uskutočniteľnosti a správa pre Európsku radu.	Správa bude predložená do konca roku 2011.
3	Revízia nariadenia o ochranej známke Spoločenstva a smernice o ochranej známke.	Návrhy budú zameraná na vytvorenie efektívnejšieho, účinnejšieho a jednoduchšieho systému ochranných známok EÚ.	Druhá polovica roku 2011.
4	Osirelé diela	Legislatívny návrh smernice o určitých povolených použitíach osirelých diel.	Prvá polovica roku 2011.
5	Multiteritoriálna kolektívna správa autorských práv	Návrh právneho nástroja na vytvorenie európskeho rámca pre poskytovanie online licencií na autorské práva s cieľom vytvoriť stabilný rámec riadenia autorských práv na európskej úrovni.	Druhá polovica roku 2011.
6	Audiovizuálne diela	Verejná konzultácia o zelenej knihe o rôznych otázkach týkajúcich sa online distribúcie audiovizuálnych diel.	Druhá polovica roku 2011.
7	Ďalšie opatrenia v oblasti autorských práv	Podat' správu v nadväznosti na konzultáciu so zainteresovanými stranami a posúdiť potrebu ďalších opatrení, ktoré občanom EÚ, poskytovateľom online obsahu a nositeľom práv umožnia využívať plný potenciál digitálneho vnútorného trhu.	2012
8	Poplatky za súkromné kopírovanie	Vymenovanie vysokého sprostredkovateľa, ktorý sa bude usilovať o sprostredkovanie dohody medzi zainteresovanými stranami týkajúcej sa poplatkov za súkromné kopírovanie.	Druhá polovica roku 2011.
Č.	Činnosť	Opis	Načasovanie

9	Používateľmi vytváraný obsah	Konzultácia so zainteresovanými stranami.	Druhá polovica roku 2012.
10	Európsky kódex autorských práv	Posúdenie a diskusia so zainteresovanými stranami a informovanie o výsledkoch.	2012 a ďalej.
11	Revízia smernice 2001/29/EK	Správa o uplatňovaní smernice 2001/29/ES, tak ako to vyžaduje článok 12 tejto smernice.	2012
12	Európske stredisko pre sledovanie falšovania a pirátstva	Návrh nariadenia o poverení Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) niektorými úlohami týkajúcich sa ochrany práv duševného vlastníctva vrátane zhromažďovania zástupcov verejného a súkromného sektora v európskom stredisku pre sledovanie falšovania a pirátstva.	Máj 2011.
13	Práva dopĺňajúce PDV	Štúdia na posúdenie hospodárskych a spoločenských vplyvov porušovania obchodných tajomstiev a praktík „konkurovania na hrane zákona“ (napr. parazitické kópie) a na posúdenie hospodárskych prínosov spoločného postupu na úrovni EÚ v tejto oblasti.	Koniec roka 2012.
14	Nepoľnohospodárske zemepisné označenia	Štúdia uskutočniteľnosti, ktorá posúdi ochranu ZO nepoľnohospodárskych produktov na úrovni EÚ. Výsledkom štúdie bude analýza existujúcich právnych rámcov členských štátov, podrobné posúdenie potrieb zainteresovaných strán a posúdenie potenciálneho hospodárskeho vplyvu na ochranu ZO nepoľnohospodárskych výrobkov.	Druhá polovica roku 2012.
15	Revízia smernice o presadzovaní PDV	Revízia smernice zameranej na vytvorenie rámca umožňujúceho predovšetkým účinnejšie bojovať proti porušovaniu PDV prostredníctvom internetu priamo pri zdroji.	Prvá polovica roku 2012.

Č.	Činnosť	Opis	Načasovanie
16	Nahradenie nariadenia týkajúceho sa opatrení colných orgánov proti tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva	Návrh nového colného nariadenia, ktoré posilní presadzovanie práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a vytvorí podmienky pre účinné opatrenia a zjednodušenie postupov.	Máj 2011.
17	Dobrovoľné opatrenia zainteresovaných strán zamerané na porušovanie PDV	Dohoda zainteresovaných strán (memorandum o porozumení) o predaji falšovaného tovaru prostredníctvom internetu a nadväzujúci proces.	Memorandum bolo podpísané 4. mája 2011, revízia do polovice roku 2012.
18	Databáza EÚ COPIS	Vytvorenie databázy, ktorá zabezpečí efektívne spravovanie žiadostí spoločností o prijatie opatrení colnými orgánmi a vytvorenie štatistiky tovaru zadržaného colnými orgánmi.	Prvá polovica roku 2012.
19	Revízia stratégie Komisie z roku 2004, týkajúcej sa ochrany a presadzovanie PDV v tretích krajinách	Zmena stratégie s cieľom prispôsobiť ju novým potrebám a vývoju, aby bola zabezpečená vyššia úroveň presadzovania PDV colnými orgánmi v tretích krajinách a spolupráca v rámci obchodných zmlúv.	Koniec roka 2011.